

แนวทางการผลิตบุคลากรเพื่ออุตสาหกรรมการจัดประชุมและนิทรรศการภายใต้บริบทการศึกษาไทย 4.0

Guideline for Development of Workforce in MICE Industry Regarding the Context of Education 4.0

◆ วรพร หอมเอนก

อาจารย์ประจำคณะการจัดการโรงแรมและการท่องเที่ยว วิทยาลัยดุสิตธานี

Woraporn Homanek

Lecturer, Faculty of Hotel and Tourism Management, Dusit Thani College,

E-mail: woraporn.ho@dtc.ac.th

◆ ชاکริต ศรีสุกุน

อาจารย์ประจำสำนักวิชาบริหารธุรกิจและศึกษาทั่วไป วิทยาลัยดุสิตธานี

Chakrit Srisakun

Lecturer, Department of Business Administration and General Education,

Dusit Thani College, E-mail: chakrit.sr@dtc.ac.th

◆ วาฑิต อินทุลักขณ์

อาจารย์ประจำบัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยดุสิตธานี

Watit Intuluck

Ph.D., Lecturer of MBA, Graduate School, Dusit Thani College, E-mail: watit.in@dtc.ac.th

Abstract

Industry of Meeting, Incentive, Convention and Exhibition (MICE) is an industry that has generated country's revenue of 6.5 percent of GDP. However, the shortage of human resources who have relevant knowledge, skills and attributes to an industry is also one of challenges facing MICE industry. Education 4.0 has been paid attention along with Thailand 4.0 in order to overcome traps and obstacles of middle-income country by means of arming people with relevant knowledge, skills and attributes. Moreover, Work Integrated Learning (WIL) is one of concepts that would promote the right way in which human resources are developed to match with MICE industry's needs. Therefore, Thailand could develop their people regarding of the context of education 4.0 through the concept of WIL. This article aims to present the key concept on guideline to develop MICE Student regarding the context of education 4.0 through the concept of WIL to be new generation Thai 4.0 would lead Thailand to become the center

of collaboration or One Stop Service which would continuously generate country's revenue. Finally, this would move the country from the middle-income country to the high-income country in a sustainable manner.

Keywords: MICE Industry, Work Integrated Learning, Education 4.0

บทคัดย่อ

อุตสาหกรรมการจัดประชุมและนิทรรศการ (MICE) เป็นอุตสาหกรรมที่สามารถสร้างรายได้ให้แก่ประเทศคิดเป็นร้อยละ 6.5 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ อย่างไรก็ตามปัญหาในการขาดแคลนของทรัพยากรมนุษย์ที่มีความรู้ ทักษะ และลักษณะอันพึงประสงค์ที่สอดคล้องกับอุตสาหกรรมยังคงเกิดขึ้นโดยรวมถึงอุตสาหกรรมไมซ์ด้วยเช่นเดียวกัน การศึกษาไทย 4.0 เป็นแนวทางที่ประเทศไทยให้ความสำคัญไปพร้อมกับไทยแลนด์ 4.0 เพื่อช่วยคนไทยหลุดพ้นกับดักรายได้ปานกลางของประเทศโดยมุ่งเน้นการผลิตบุคลากรที่มีความรู้ ทักษะ และลักษณะอันพึงประสงค์ที่สอดคล้องกับอุตสาหกรรม การบูรณาการการเรียนการสอนที่เกิดจากผสมผสานความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษาและภาคเอกชนภายใต้แนวคิดการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงาน WIL (Work Integrated Learning) ในการเรียนของอุตสาหกรรมการจัดประชุมและนิทรรศการ เป็นอีกหนึ่งแนวคิดที่จะส่งเสริมการผลิตบุคลากรให้สอดคล้องกับความต้องการของอุตสาหกรรม MICE ดังนั้นบทความนี้จึงต้องการนำเสนอแนวคิดในการผลิตบุคลากรเพื่ออุตสาหกรรมไมซ์ภายใต้บริบทการศึกษาไทย 4.0 ผ่านแนวคิด WIL ในการผลิตบุคลากรที่มีศักยภาพสอดคล้องกับอุตสาหกรรมเป็นบุคลากรรุ่นใหม่ที่ได้ชื่อว่าเป็น คนไทย 4.0 ในการผลักดันประเทศไทยไปสู่การเป็นศูนย์กลางการประสานงานแบบเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) สร้างรายได้ให้แก่ประเทศอย่างต่อเนื่องเพื่อก้าวผ่านจากประเทศในระดับปานกลางไปสู่ประเทศในระดับสูงอย่างยั่งยืน

คำสำคัญ : อุตสาหกรรมไมซ์ การจัดการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงาน การศึกษาไทย 4.0

บทนำ

อุตสาหกรรมการจัดประชุมและนิทรรศการ หรืออุตสาหกรรมไมซ์ (MICE) ประกอบด้วยธุรกิจหลัก 4 กลุ่มตามตัวอักษรย่ออันได้แก่ ธุรกิจการจัดประชุมองค์กร (Meeting-M) การท่องเที่ยวเพื่อเป็นรางวัล (Incentive - I) การจัดประชุมนานาชาติ (Convention - C) และการจัดแสดงสินค้า (Exhibition - E) (Boonlert Jittongwattana, 2011) อุตสาหกรรมไมซ์เป็นอุตสาหกรรมที่มีบทบาทสำคัญต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศที่ทวีความสำคัญขึ้นอย่างต่อเนื่อง และเป็นส่วนหนึ่งของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่นำรายได้เข้าสู่ประเทศเป็นจำนวนมาก โดยรายได้ที่มีมาจากการจัดงานอย่างต่อเนื่องในประเทศและได้กระจายรายได้ไปยังภาคธุรกิจอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งทางตรงและทางอ้อมดังเห็นได้จากรายงานแนวโน้มการเดินทางของนักท่องเที่ยวทั่วโลกที่มีอัตราการเติบโตที่ดีในปี 2556 แม้เศรษฐกิจโลกจะมีความไม่แน่นอน (IPK International, 2014: 4) ในระหว่างปี 2552 - 2556 อุตสาหกรรมไมซ์มีการเจริญเติบโตอย่างแข็งแกร่ง รวดเร็ว ต่อเนื่องมากกว่าอุตสาหกรรมอื่น ๆ

ที่อยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมบริการ แม้ในปี 2556 อัตราการเติบโตของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวทั่วโลกลดลงร้อยละ 10 แต่อุตสาหกรรมไมซ์กลับมีอัตราการเจริญเติบโตที่สูงขึ้นถึงร้อยละ 6 และมีอัตราส่วนแบ่งในตลาดอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเชิงธุรกิจทั่วโลกสูงถึงร้อยละ 54 ประกอบด้วย ธุรกิจการจัดประชุมเพิ่มขึ้นร้อยละ 27 การจัดประชุมวิชาชีพเพิ่มขึ้นร้อยละ 44 และการท่องเที่ยวเพื่อเป็นรางวัลเพิ่มขึ้นร้อยละ 61 (IPK International, 2014: 8) แสดงให้เห็นว่าแนวโน้มทั่วโลกที่อุตสาหกรรมไมซ์จะเป็นอุตสาหกรรมที่มีความต้องการบุคลากรที่มีศักยภาพแรงงานที่มีความเชี่ยวชาญ เพื่อขับเคลื่อนอุตสาหกรรมที่กำลังเจริญเติบโตและความต้องการมีเพิ่มมากขึ้นทุกปี ซึ่งรายได้ที่ได้รับจากนักท่องเที่ยวเดินทางเพื่อธุรกิจยังมีความต่อเนื่องในการใช้จ่ายทั้งปีโดยค่าใช้จ่ายเฉลี่ยของนักเดินทางกลุ่มนี้มากกว่านักท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อนทั่วไปประมาณ 3 เท่าต่อคน ซึ่งนักท่องเที่ยวเดินทางเพื่อธุรกิจคือ นักท่องเที่ยวในภาคอุตสาหกรรมไมซ์ที่เดินทางเข้ามาเพื่อเป็นส่วนหนึ่งในธุรกิจการจัดงานนิทรรศการและการประชุม (MICE) ทั้งในส่วนของผู้ร่วมงานหรือผู้จัดงาน (Thailand Convention & Exhibition Bureau. (2015)^a) ดังนั้นประเทศไทยจำเป็นต้องเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการขยายตัวของอุตสาหกรรมไมซ์ไทยในหลาย ๆ ด้าน ตั้งแต่การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดงานแสดงสินค้าและนิทรรศการ การพัฒนาเทคโนโลยีโทรคมนาคม การพัฒนาศักยภาพบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้มีความรู้ ทักษะ ความสามารถ และมีจำนวนเพียงพอต่อความต้องการของอุตสาหกรรม ถึงแม้ว่าประเทศไทยจะมีความได้เปรียบด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการบริการนักท่องเที่ยว และทรัพยากรทางธรรมชาติไม่ว่าจะเป็นในแง่ของความอุดมสมบูรณ์หรือลักษณะทางภูมิศาสตร์ของประเทศ (The Travel & Tourism Competitiveness Index, 2015 อ้างอิงใน Thailand Convention & Exhibition Bureau. (2015)^b) แต่จำนวนของทรัพยากรมนุษย์ที่มีความรู้ ทักษะ และลักษณะอันพึงประสงค์ที่สอดคล้องกับอุตสาหกรรมไมซ์ยังไม่เพียงพอับความต้องการของภาคอุตสาหกรรม ส่งผลให้สำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการได้มีการส่งเสริมให้บรรจุหลักสูตรไมซ์มาตรฐานสากลในการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษามาตั้งแต่ปี 2555 โดยมีเป้าหมายในการสร้างบัณฑิตกว่า 20,000 คน เพื่อรองรับการขยายตัวสำหรับอุตสาหกรรมดังกล่าว (Thailand Convention & Exhibition Bureau, 2015)

ในปี 2559 รัฐบาลไทยได้มีการกำหนดแนวนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศเป็นไทยแลนด์ 4.0 ในทุกภาคส่วน ทำให้กระทรวงศึกษาธิการในฐานะหนึ่งในกระทรวงขับเคลื่อนได้ทำการผลักดันการปรับปรุงหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน กำหนดและบรรจุแผนการเรียนการสอนแห่งชาติปี 2560 - 2574 เพื่อให้สอดคล้องกับทิศทางของประเทศภายใต้บริบทประเทศไทย 4.0 อย่างไรก็ตาม ประเด็นเรื่องจำนวนของทรัพยากรมนุษย์ที่มีความรู้ ทักษะ และลักษณะอันพึงประสงค์ที่สอดคล้องกับอุตสาหกรรมต่าง ๆ รวมถึงอุตสาหกรรมไมซ์ยังคงขาดแคลน (Admission Premium, 2016; MGR Online, 2013; Thairath, 2016; Thai PBS., 2016) บทความนี้จึงมุ่งนำเสนอแนวคิดและแนวทางในการผลิตบุคลากรเพื่ออุตสาหกรรมไมซ์ในการกำหนดทิศทางการจัดการเรียนการสอนในสาขาวิชาไมซ์ที่จะผลิตบุคลากรในระดับอุดมศึกษาไปสู่ตลาดแรงงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตรงกับความต้องการของอุตสาหกรรมและเป็นบุคลากรรุ่นใหม่ภายใต้บริบทการศึกษาไทย 4.0 เป็นคนไทย 4.0 ที่จะพัฒนาประเทศต่อไป

ความหมายและความสำคัญอุตสาหกรรมไมซ์

อุตสาหกรรมการจัดประชุมและนิทรรศการ หรืออุตสาหกรรมไมซ์ โดยทั่วไปแล้วความหมายและคำจำกัดความของอุตสาหกรรมไมซ์อาจมีความแตกต่างกันไปตามแต่ละประเทศและภูมิภาค ดังมีหลายหน่วยงานที่สำคัญให้ความหมายไว้ดังนี้ สมาคมส่งเสริมการประชุมกลุ่มประเทศอาเซียน (Asian Association of Convention & Visitor Bureau: AACVB Cited in Thailand Convention & Exhibition Bureau (TCEB) and Graduate Institute of Business Administration of Chulalongkorn University (Sasin), 2012) อธิบายความหมายอุตสาหกรรมไมซ์ว่าหมายถึง อุตสาหกรรมการให้บริการที่ประกอบไปด้วย 4 อุตสาหกรรมหลัก อันได้แก่ อุตสาหกรรมการจัดประชุม อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเพื่อเป็นรางวัล อุตสาหกรรมการประชุมนานาชาติ และ อุตสาหกรรมการจัดงานแสดงสินค้านานาชาติ โดยคำว่าไมซ์ (MICE) มาจากตัวอักษรย่อ 4 ตัวประกอบด้วย M ย่อมาจาก Meeting หมายถึง การประชุมของกลุ่มบุคคลหรือองค์กรโดยจะเป็นการประชุมเฉพาะกิจ I ย่อมาจาก Incentive หมายถึง การจูงใจเพื่อเป็นรางวัลแก่พนักงานหรือบุคคลที่สามารถดำเนินงานได้ตามเป้าหมายที่บริษัทวางไว้ โดยบริษัทผู้ให้รางวัลจะเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายดังกล่าว C ย่อมาจาก Convention หมายถึง การประชุมของกลุ่มบุคคลในสาขาอาชีพเดียวกัน หรือสมาคมวิชาชีพเดียวกัน เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลและความคิดเห็น โดยมีผู้เข้าประชุมระหว่าง 300 - 15,000 คน และ E ย่อมาจาก Exhibition หมายถึง งานแสดงสินค้าหรือบริการเพื่อขายให้กับลูกค้ากลุ่มเป้าหมายรวมทั้งเปิดให้ผู้เข้าชมทั่วไปได้เข้าร่วมงานด้วย ส่วน Boonlert Jittongwattana (2011) กล่าวว่า MICE คือ กลุ่มธุรกิจการท่องเที่ยวที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการจัดประชุมองค์กร การท่องเที่ยวเพื่อเป็นรางวัล การจัดประชุมนานาชาติ และการจัดแสดงนิทรรศการโดยมีการจัดการที่ดีและสมบูรณ์อย่างมืออาชีพ ทั้งด้านการบริการ ด้านสถานที่ด้านการจัดประชุม ด้านอาหารและเครื่องดื่ม ด้านเครื่องมือและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการรับส่งสินค้าที่จะจัดแสดง ด้านพิธีการศุลกากร ฯลฯ ซึ่งประกอบด้วย 4 กลุ่มธุรกิจหลักเรียงตามตัวอักษรที่มีความต่อเนื่อง เชื่อมโยงกัน และมีความแตกต่างกันอย่างชัดเจน ได้แก่ ธุรกิจการจัดประชุมขององค์กร (Meeting หรือ M) ธุรกิจการท่องเที่ยวเพื่อเป็นรางวัล (Incentive หรือ I) ธุรกิจการประชุมนานาชาติ (Convention หรือ C) และการจัดงานแสดงสินค้า (Exhibitions หรือ E) หรือเรียกรวมกันว่า ธุรกิจไมซ์

จากความหมายดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า อุตสาหกรรมไมซ์เป็นธุรกิจการจัดงานประชุมและแสดงสินค้าที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับทุกภาคธุรกิจ และทุกภาคส่วนรวมถึงผู้มีส่วนได้เสียในอุตสาหกรรม (Stakeholder) ตั้งแต่ผู้ดำเนินการจัดงานไปจนถึงผู้เข้าร่วมงานทั้ง 4 อุตสาหกรรม อันได้แก่ อุตสาหกรรมการจัดประชุม การท่องเที่ยวเพื่อเป็นรางวัล การประชุมนานาชาติ และการจัดงานแสดงสินค้านานาชาติ นับเป็นอุตสาหกรรมที่มีการเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่อง โดยในอนาคตจะเป็นอุตสาหกรรมที่มีความสำคัญสร้างรายได้ให้กับประเทศอย่างมหาศาล ทำให้ความต้องการบุคลากรที่มีความรู้ ทักษะ และเชี่ยวชาญในอุตสาหกรรมไมซ์มีอย่างต่อเนื่องและสูงมากขึ้นเรื่อย ๆ ทั้งในปัจจุบันและอนาคต

อุตสาหกรรมไมซ์เป็นหนึ่งในอุตสาหกรรมที่มีการเจริญเติบโตสูงที่สุดของไทย และมีส่วนสำคัญต่อมูลค่าโดยรวมของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว จากสถิติตั้งแต่ปี 2553 มีอัตราการเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่องมาโดยตลอดโดยระหว่างปี 2553 - 2556 จำนวนนักท่องเที่ยวไมซ์มีอัตราการเติบโตเพิ่มขึ้นจาก 679,585 คน เป็นจำนวน 1,013,502 คน หรือเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 49.14 และมีรายได้เพิ่มขึ้นจาก 53,515 ล้านบาทในปี 2553 เป็น 88,485 ล้านบาทในปี 2556 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 65.35 (Thailand Convention & Exhibition Bureau, 2015^b) จากสถิติภาคธุรกิจการจัดประชุมนานาชาติปี 2556 มีจำนวนการจัดประชุมของสมาคมนานาชาติทั่วโลกมากถึง 11,685 ครั้งเพิ่มขึ้นจากปี 2555 ที่มีจำนวน 11,150 ครั้ง คิดเป็นอัตราการเติบโตร้อยละ 4.8 ในภาคธุรกิจการจัดงานแสดงสินค้าในปี 2556 มีจำนวนการจัดงานแสดงสินค้าในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกทั้งสิ้น 2,013 งาน มีการจัดงานแสดงสินค้าในประเทศไทยจำนวน 77 งาน เพิ่มขึ้นจากปี 2555 ประมาณร้อยละ 6.6 จากสถิติการจัดงานใน 15 ประเทศ (The Global Association of the Exhibition Industry. A UFI Report researched and compiled by Business Strategies Group, June 2014 อ้างอิงใน Thailand Convention & Exhibition Bureau. (2015)^b) อุตสาหกรรมไมซ์ไม่เพียงสร้างรายได้เข้าสู่ประเทศไทยอย่างต่อเนื่องแต่ยังเป็นอุตสาหกรรมที่สร้างรายได้ในระดับสูงเมื่อเทียบกับการใช้ทรัพยากรในประเทศที่มีอยู่อย่างจำกัดและคุ้มค่า จากข้อมูลรายได้จากการท่องเที่ยวของไทยกับจำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้จากอุตสาหกรรมไมซ์ในปี 2557 พบว่า ไทยมีจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งสิ้น 24,779,768 คน และมีรายได้จากการท่องเที่ยวรวม 1,147,654 ล้านบาท ในขณะที่มีจำนวนนักท่องเที่ยวเดินทางเพื่อธุรกิจ (MICE Traveler) 919,164 คน สร้างรายได้รวม 80,800 ล้านบาท หรือคำนวณได้ว่ารายได้ที่ได้รับจากนักท่องเที่ยวทั่วไปในปี 2557 เท่ากับ 46,314 บาทต่อคน เปรียบเทียบกับรายได้ที่ได้รับจากนักท่องเที่ยวเดินทางเพื่อธุรกิจในปีเดียวกัน 87,906 บาทต่อคน ซึ่งมีความแตกต่างอย่างเห็นได้ชัด ดังนั้นนักท่องเที่ยวเดินทางเพื่อธุรกิจจึงจัดเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวต่างประเทศที่มีคุณภาพ (Quality Visitor) และอุตสาหกรรมไมซ์จัดเป็นอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพสำหรับภาคการท่องเที่ยวของไทย (Thailand Convention & Exhibition Bureau, 2015^b)

จากข้อมูลการเจริญเติบโตในภาคอุตสาหกรรมไมซ์ทั่วโลกและมีทิศทางแนวโน้มที่เพิ่มมากขึ้นในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกทำให้ประเทศไทยได้มองเห็นโอกาสในการสร้างรายได้ให้กับประเทศจากภาคอุตสาหกรรมจึงได้จัดตั้งสำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ (องค์การมหาชน) หรือ สสปน. (TCEB) ขึ้นอย่างเป็นทางการในปี พ.ศ. 2547 อันเป็นองค์กรหลักในการขับเคลื่อนอุตสาหกรรมไมซ์เพื่อช่วยในการสร้างภาพลักษณ์และผลักดันให้อุตสาหกรรมไมซ์ของประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการประสานงานแบบเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) ด้วยความพร้อมของประเทศไทยทั้งทางด้านสถานที่เพื่อรองรับกับการจัดงาน โรงแรม ศูนย์การประชุม การติดต่อสื่อสาร เทคโนโลยีสารสนเทศ ตลอดจนการคมนาคมที่เอื้ออำนวยต่อผู้จัดงานและผู้เข้าร่วมการจัดงานนิทรรศการทำให้ประเทศไทยยังเป็นประเทศที่ถูกเลือกในลำดับที่ 29 จากการประชุมทั่วโลกและเป็นอันดับที่ 1 ในประเทศที่อยู่ในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (Nipat Tantisillapanon. (n.a.) ; Thailand Convention & Exhibition Bureau, 2011; The Office of SMEs Promotion, 2016) จากโอกาสดังกล่าว สำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ ได้สรุปและให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาศักยภาพบุคลากรว่า

“สิ่งสำคัญประการหนึ่งสำหรับเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการขยายตัวของอุตสาหกรรมไมซ์ได้แก่การพัฒนา ศักยภาพบุคลากรให้มีความรู้ ความสามารถ และมีจำนวนเพียงพอต่อความต้องการของอุตสาหกรรมนี้ที่เพิ่ม สูงขึ้นในอนาคตโดยการให้ความรู้อย่างถูกต้องสำหรับคนรุ่นใหม่ และการพัฒนาทักษะปฏิบัติการเชิงวิชาชีพ เพื่อเตรียมพร้อมบุคลากรสู่การทำนายใหม่ ๆ” ซึ่งสอดคล้องกับกรอบแนวคิดนโยบายก้าวกระโดดของภาครัฐ “ประเทศไทย 4.0” โมเดลพัฒนาเศรษฐกิจที่จะเป็นแรงผลักดันอุตสาหกรรมไมซ์หนึ่งในอุตสาหกรรมบริการที่ มีบทบาทสำคัญต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ ในการที่จะผลิตและพัฒนาบุคลากรในอุตสาหกรรมไมซ์ ให้เป็นบุคลากรที่มีความรู้ ทักษะ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ได้ตรงตามความต้องการของอุตสาหกรรมไมซ์ และมีความสามารถเปี่ยมด้วยประสบการณ์และทัศนคติในการทำงานตามแนวนโยบายการศึกษาไทย 4.0 อย่างแท้จริง

การศึกษาไทย 4.0

การศึกษาไทย 4.0 เกิดขึ้นจากแนวนโยบายภาครัฐไทยแลนด์ 4.0 ที่มุ่งนำเสนอวิสัยทัศน์เชิงนโยบายการ พัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทย หรือโมเดลพัฒนาเศรษฐกิจของรัฐบาลที่เน้นการเติบโตอย่างมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน สืบเนื่องจากที่ผ่านมาประเทศไทย 1.0 2.0 และ 3.0 มีการมุ่งเน้นการเกษตร อุตสาหกรรมเบา และ อุตสาหกรรมหนักและการส่งออกตามลำดับ ทำให้รายได้ประชากรยังคงอยู่ในระดับปานกลาง การที่จะพัฒนา รายได้ประชากรในประเทศให้อยู่ในระดับสูงจึงต้องริบพัฒนาเศรษฐกิจสร้างประเทศให้มีความได้เปรียบในเชิง แข่งขัน โดยการเติมเต็มด้วยวิทยาการ ความคิดสร้างสรรค์ นวัตกรรม เทคโนโลยี การวิจัยและพัฒนา ที่จะ ขับเคลื่อนเศรษฐกิจด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม เป็นเศรษฐกิจใหม่(New Engines of Growth) มีรายได้สูง โดยแนวคิดหลักประเทศไทย 4.0 วางเป้าหมายให้เกิดภายในประเทศไทย 5-6 ปีนี้ ซึ่งแนวคิดนี้มาจากประเทศ ที่พัฒนาแล้วที่มีการวางภาพอนาคตทางเศรษฐกิจที่ชัดเจน เช่น อังกฤษ (Design of Innovation) หรือ ประเทศเกาหลีใต้ที่วางโมเดลเศรษฐกิจในชื่อ Creative Economy (Prachachat Business Online, 2016) เป็นการสร้างอุตสาหกรรมมูลค่าก่อนข้างต่ำไปสู่มูลค่าที่สูงขึ้น และการเปลี่ยนจากแรงงานทักษะต่ำไปสู่ แรงงานที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญและทักษะสูง

การศึกษาไทย 4.0 จึงเป็นนโยบายสำคัญของกระทรวงศึกษาธิการที่จะดำเนินการเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบาย ของรัฐบาลที่ผลักดันไทยแลนด์ 4.0 ในการก้าวเข้าสู่ประเทศที่มีรายได้สูงผ่านการใช้นวัตกรรมทางเศรษฐกิจ และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่มีศักยภาพพร้อมที่จะขับเคลื่อนประเทศชาติให้เติบโตต่อไป โดยการขับเคลื่อน ดังกล่าวนั้นจะต้องอาศัยพลังของทรัพยากรมนุษย์ของประเทศตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ ซึ่งจะต้อง อาศัยหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนไม่ว่าจะเป็น สถานประกอบการ ธุรกิจภาคการเงินการธนาคาร สถาบันวิจัย ต่าง ๆ และมหาวิทยาลัย (Admission Premium, 2016; Thai Health Promotion Foundation, 2016) ดังนั้นการที่จะผลักดันให้การศึกษาไทย 4.0 ออกมาเป็นรูปธรรมจะต้องมีการผลิตและเตรียมความพร้อม ทางด้านทรัพยากรมนุษย์โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักศึกษาในระดับอุดมศึกษาที่กำลังจะเข้าสู่ตลาดแรงงานอันจะ เป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนประเทศชาติต่อไปในภายภาคหน้า

กระทรวงศึกษาธิการจึงได้มีการกำหนด 6 ยุทธศาสตร์เร่งด่วน 31 ปัญหา (Office of The Minister Newline, 2016) ในการพัฒนาการศึกษาไทย 4.0 ได้แก่ หลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้, การผลิตและพัฒนาครู, การผลิตและพัฒนากำลังคนและงานวิจัย, การประเมินและการพัฒนามาตรฐานการศึกษา ICT เพื่อการศึกษา และการบริหารจัดการ (Dawpong Rattanasuwan, 2016) ซึ่งสามารถแสดงตามภาพที่ 1 ดังนั้นเพื่อตอบรับการพัฒนาบุคลากรในระดับอุดมศึกษานั่นการปฏิรูปมหาวิทยาลัย ในการต่อยอดพัฒนางานด้านการวิจัยเพื่อเสริมสร้างความแข็งแกร่งของระบบสร้างนวัตกรรมของประเทศด้วยการปรับเปลี่ยนกระบวนการจัดการบริหารและพัฒนาบุคลากรในองค์กรให้มีความทันสมัย การบริหารมีความคล่องตัวและยืดหยุ่นเปิดใจและทำงานเป็นเครือข่ายร่วมกับองค์กรภายนอกมากขึ้น เน้นการสร้างกำลังคนเฉพาะทางที่เชี่ยวชาญ มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตรงตามความต้องการของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรม

ภาพที่ 1 6 ยุทธศาสตร์เร่งด่วนและ 31 ปัญหาการศึกษาไทย
ที่มา: Office of The Minister Newline, 2016

จากภาพที่ 1 นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการใน 6 ยุทธศาสตร์เร่งด่วนและ 31 ปัญหาการศึกษาไทยเป็นแนวนโยบายที่จะทำให้ประเทศไทยมีการแก้ปัญหาการศึกษาได้ตรงจุดสามารถตอบสนองนโยบายในเรื่องของการพัฒนาการศึกษาไทย 4.0 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งในการกำหนดนโยบายแก้ไขปัญหาดังกล่าวมี 1 ยุทธศาสตร์ที่สอดคล้องกับบทความคือปัญหาด้านการผลิต พัฒนากำลังคนและงานวิจัย มีเรื่องที่สำคัญที่

ต้องดำเนินการแก้ไขคือ 1) การขาดกำลังแรงงานสายวิชาชีพ 2) มาตรฐานฝีมือยังไม่เป็นที่ยอมรับจากสถานประกอบการ 3) การผลิตบัณฑิตในสาขาวิชาไม่เป็นที่ต้องการของประเทศ 4) งานวิจัยไม่สามารถนำไปใช้งานได้จริง ดังนั้นในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์การศึกษาไทย 4.0 ต้องมีการเสริมสร้างศักยภาพคนให้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และมีทักษะสูงในสายอาชีพที่เรียนและทำงาน รวมถึงการสร้างมูลค่างานบริการให้สูงขึ้น มีการใช้เทคโนโลยีเข้ามาในการสร้างนวัตกรรมโดยนวัตกรรมดังกล่าวสามารถขยายผลในเชิงพาณิชย์ได้ (Teerakiat Jareonsettasin, 2016) ในการแก้ไขปัญหาในครั้งนี้ต้องมีการดำเนินการตั้งแต่ผู้ผลิตบุคลากรเพื่อเข้าสู่ตลาดแรงงาน คือสถาบันอุดมศึกษาเป็นต้นน้ำในการจัดทำหลักสูตรการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ผ่านกลไกน้ำคือการกำหนดรายวิชาการเรียนการสอน ไปจนถึงปลายน้ำคือนักศึกษา ในการผลิตบุคลากรให้เหมาะสมกับความต้องการในอุตสาหกรรม ดังนั้นแนวคิดการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงานเป็นทางเลือกหนึ่งในการจัดทำหลักสูตรและกำหนดรายวิชาการเรียนการสอนที่จะช่วยเป็นส่วนหนึ่งในการผลิตบุคลากรให้สอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษาไทย 4.0 เป็นไปตามเป้าหมายอย่างยั่งยืน

แนวคิดการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงาน (Work-integrated Learning - WIL)

การจัดการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงาน (WIL) เป็นรูปแบบของการผสมผสานกันของนักศึกษา อาจารย์ และผู้ประกอบการวิชาชีพในอนาคต ซึ่งจะเปิดโอกาสให้ได้มีการประยุกต์ผสมผสานความรู้ในภาคทฤษฎีเข้ากับการศึกษาในโลกความเป็นจริงของการทำงานซึ่งจุดหลักสำคัญของการทำงานอยู่ที่การสร้างเครือข่ายความสัมพันธ์ในลักษณะหุ้นส่วนระหว่างนักศึกษา สถานประกอบการและสถานศึกษา (Martin & Hughes, 2009, 8) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Panpetch Chinintorn and Wochet Plaimart (2010) เป็นการเชื่อมโยงโลกการศึกษากับภาคธุรกิจอุตสาหกรรมเข้าด้วยกันทำให้ประเทศมีทรัพยากรมนุษย์ที่มีสมรรถนะสูง โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะพัฒนาการเชื่อมโยงสถาบันการศึกษาเข้ากับภาคธุรกิจอุตสาหกรรมเข้าด้วยกันอันจะเป็นผลให้เกิดการพัฒนาปรับปรุงงานและหลักสูตร ขณะที่ Franz (2007) ได้ให้นิยามการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงานไว้ว่า “เป็นโปรแกรมที่นำวิชาการและการเรียนรู้ทางวิชาชีพเข้ามารวมกันภายใต้บริบทของสภาพแวดล้อมจริงในการทำงานในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนการสอน” ดังนั้นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาระบบการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงาน (WIL) ประกอบไปด้วยประสบการณ์ในการทำงานจริง การประเมินการบูรณาการการเรียนรู้กับกิจกรรมการสอน การประเมินวัตถุประสงค์การเรียนรู้แบบบูรณาการ การสนับสนุนการเรียนรู้แบบบูรณาการ การเข้าถึงที่ปรึกษา กระบวนการในการเตรียมตัวก่อนเข้าสู่กระบวนการ ถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญในการวัดความสำเร็จของโครงการในการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงานและได้ถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือวัดในการศึกษาของประเทศออสเตรเลียและประเทศอังกฤษ (Smith, 2012; Franz, 2007)

ประโยชน์ที่ได้รับจากระบบการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงาน (WIL) มีบุคคลและส่วนงานที่ได้รับผล 3 ส่วนด้วยกันคือ 1) การจัดระบบการศึกษาในระดับอุดมศึกษา โดยสามารถเข้าถึงองค์ความรู้ เทคนิค และเครื่องมือใหม่ ๆ ที่สามารถนำมาใช้ในการปรับปรุงหลักสูตรการจัดการเรียนการสอน เป็นการสร้างเครือข่าย

เชื่อมโยงที่กว้างขึ้นระหว่างผู้ประกอบการ สถานศึกษาและนักศึกษา ที่จะทำให้เกิดการตอบโจทย์ความต้องการแรงงานผู้ประกอบการอย่างแท้จริงโดยนักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติจากสถานที่ทำงานจริง 2) ประโยชน์เจ้าของกิจการ ได้พนักงานที่มีประสิทธิภาพตรงตามความต้องการและต้นทุนต่ำ สามารถสอนงานเฉพาะทางให้กับผู้ฝึกปฏิบัติ สามารถนำผลของการปฏิบัติงานที่ได้รับไปวางกรอบในการคัดเลือกบุคลากรในอนาคตได้ต่อไป 3) นักศึกษาได้โอกาสในการเข้าทำงานในสถานประกอบการที่ทำงานจริง มีการพัฒนาทักษะในการทำงานเป็นทีม ทักษะการติดต่อสื่อสาร ทักษะในการสร้างมนุษยสัมพันธ์ รวมถึงทำให้ทราบถึงการพัฒนาตนเองในสายอาชีพที่ได้ฝึกปฏิบัติ (Abeysekera, 2007) นอกจากนี้ Wannapa and Team (2015) ได้นำเสนองานวิจัยที่บ่งบอกถึงผลของการจัดสหกิจศึกษาซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในรูปแบบกิจกรรม WIL ที่มีต่อนักศึกษาพบว่า 1) เมื่อนักศึกษามีการเข้าร่วมโครงการสหกิจศึกษาจะมีผลต่อระยะเวลาในการได้งานทำเร็วกว่า 2) รายได้เริ่มต้นของบัณฑิตที่เข้าร่วมโครงการสูงกว่า 3) นักศึกษามีความพร้อมในการทำงานหลังจากสำเร็จการศึกษา มากกว่า 4) นักศึกษามีความรู้ตามสายวิชาชีพรวมทั้งมีความสามารถในการคิดเชิงระบบรวมทั้งมีความรับผิดชอบในงานมากกว่า 5) นักศึกษามีความสามารถในการสื่อสารในด้านภาษาอังกฤษและอื่น ๆ รวมทั้งการใช้คอมพิวเตอร์ได้ดีกว่า

ดังนั้นการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงานเป็นรูปแบบการเรียนการสอนแบบหนึ่งที่ควรบรรจุในหลักสูตรการเรียน และถือเป็นรายวิชาหนึ่งในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งรูปแบบของ WIL เป็นการเรียนรู้ที่นักศึกษาจะได้เรียนรู้และสัมผัสประสบการณ์ในการทำงานในชีวิตจริงทำให้นักศึกษามีความรู้ในเนื้อหาที่เรียนอย่างแท้จริง โดยในระหว่างเข้าร่วมโครงการดังกล่าว นักศึกษาสามารถพัฒนาทักษะในการเรียนรู้งานในลักษณะต่าง ๆ ที่ได้เข้าไปสัมผัสและเรียนรู้จากสถานที่จริงในการทำงาน นอกจากนี้ยังเป็นการบูรณาการระหว่างสถาบันอุดมศึกษาและผู้ประกอบการ ที่จะมีโอกาสได้เชื่อมความสัมพันธ์ในการร่วมพิจารณาข้อดีข้อเสียการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาเพื่อนำมาพัฒนาหลักสูตรให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

แนวทางการผลิตบุคลากรเพื่ออุตสาหกรรมไมซ์

การผลิตบุคลากรเพื่ออุตสาหกรรมไมซ์ในปัจจุบันตามแนวนโยบายไทยแลนด์ 4.0 โดยพิจารณาจากยุทธศาสตร์และประเด็นปัญหาการศึกษาไทย 4.0 ของกระทรวงศึกษาธิการมาเป็นกรอบในการแก้ไขปัญหาการศึกษาไทย (Office of The Minister, 2016) เมื่อศึกษาปัญหาดังกล่าวแล้วนำมาวิเคราะห์กับความต้องการแรงงานด้านคุณสมบัติในอุตสาหกรรมแล้ว ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมไมซ์มีความต้องการให้ผลผลิตจากการจัดงานมีคุณภาพและยกระดับมาตรฐานบุคลากรให้เป็นอแกไนเซอร์มืออาชีพ ทำให้ในอุตสาหกรรมไมซ์ต้องการบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญ มีความคิดสร้างสรรค์ มีความคิดเชิงนวัตกรรม และเปี่ยมไปด้วยทักษะด้านการบริหารจัดการและการตลาด เพื่อรองรับตลาดแรงงานและผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมไมซ์ (Tanita Sangwichien, 2015) อย่างไรก็ตามสถาบันอุดมศึกษาไทยยังผลิตบัณฑิตไม่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ประกอบการ ยังขาดความรู้และทักษะเฉพาะของอาชีพ คุณลักษณะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานค่อนข้างต่ำไม่ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน ทั้ง ๆ ที่การผลิตบัณฑิตเป็นภารกิจหลักของสถาบันอุดมศึกษาที่

ต้องมีการพัฒนาคุณภาพของบัณฑิตให้เป็นไปตามมาตรฐานวิชาการ มาตรฐานวิชาชีพ และความต้องการของตลาดแรงงาน

จากการศึกษางานวิจัยและทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการนำแนวคิดการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงานมาเป็นแนวทางในการบูรณาการจัดการเรียนการสอน ดังนั้นสามารถสรุปแนวทางการผลิตบุคลากรเพื่ออุตสาหกรรมไมซ์ภายใต้บริบทการศึกษาไทย 4.0 ได้ดังนี้

1. ในการผลิตบุคลากรปัจจัยสำคัญคือ ความร่วมมือจากสถานศึกษา สถานประกอบการ และสมาคมวิชาชีพในการกำหนดหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การพัฒนาผู้สอน การพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้แบบบูรณาการ เพื่อผลิตบัณฑิตให้มีลักษณะอันพึงประสงค์ที่สอดคล้องกับอุตสาหกรรม ตรงตามความต้องการของผู้ประกอบการและมีโอกาสได้งานทำ การผลิตบุคลากรเพื่ออุตสาหกรรมไมซ์ในบริบทการศึกษาไทย 4.0 ซึ่งเน้นการสร้างกำลังคนเฉพาะทางที่เชี่ยวชาญ ดังนั้นสถานศึกษาจำเป็นต้องมีการสร้างเครือข่ายโดยได้รับความร่วมมือจากสถานประกอบการในการที่จะเอื้ออำนวยให้นักศึกษาได้มีโอกาสในการเรียนรู้จากประสบการณ์การทำงานจริงเมื่อนักศึกษาได้เข้าไปเรียนรู้จากสถานประกอบการแล้วจะมีโอกาสในการพัฒนาตนเองให้มีความรู้เฉพาะทางที่เชี่ยวชาญได้อย่างรวดเร็วและเข้าทำงานที่เร็วกว่า

2. การปรับปรุงหลักสูตรและรูปแบบการจัดการเรียนการสอนรายวิชาไมซ์ในปัจจุบันควรเป็นไปในทิศทางจัดการเรียนการสอนที่มีรูปแบบผสมผสานระหว่างการเรียนเพื่อบูรณาการกับการทำงาน มีการร่วมลงทุนกับภาคเอกชนระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ เป็นการพัฒนาทักษะในการทำงานจริงทำให้นักศึกษาได้เกิดการเรียนรู้ มีการคิดวิเคราะห์ และพัฒนาทักษะในการสร้างสรรค์นวัตกรรม การให้นักศึกษาได้เข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้กับภาคเอกชนได้สัมผัสการทำงานที่แท้จริงเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะด้านการสื่อสาร ความมั่นใจในตนเอง ความกระตือรือร้น ด้านมนุษยสัมพันธ์ การสร้างความสัมพันธ์กับลูกค้า มีการสร้างเครือข่ายทางวิชาชีพ และการสร้างทีมงานอย่างแท้จริง นำไปสู่การผลิตบุคลากรที่มีประสิทธิภาพได้บุคลากรที่ตรงตามความต้องการของผู้ประกอบการเป็นไปตามแนวทางการผลิตบุคลากรภายใต้บริบทการศึกษาไทย 4.0 อย่างแท้จริง

3. หนึ่งในแนวทางการศึกษาไทย 4.0 คือ การจัดการเรียนการสอนเชิงบูรณาการกับการทำงาน สิ่งสำคัญที่มีอิทธิพลมากที่สุดในการจัดการเรียนการสอนคือการมีครุภัณฑ์อุปกรณ์จริงและวัสดุเพื่อให้นักศึกษาได้เรียนรู้กับการปฏิบัติงานจริง ทำให้ผู้เรียนได้ฝึกคิดวิเคราะห์ ปฏิบัติงานจริง ฝึกทักษะในการเผชิญและมีความสามารถในการแก้ไขปัญหาได้ โดยผู้สอนในสถานศึกษาควรมีประสบการณ์จริงในวิชาชีพมาก่อน ดังนั้นนักศึกษาที่มีโอกาสได้เข้าเรียนรู้จากภาคเอกชนสถานประกอบการจะมีโอกาสได้สัมผัสวัสดุอุปกรณ์จริงพร้อมกับผู้สอนที่สามารถถ่ายทอดความรู้ เทคนิคและวิธีการในการแก้ไขปัญหาจากประสบการณ์จริงทำให้นักศึกษาเกิดความรู้ ทักษะ และความเชี่ยวชาญ เป็นบุคลากรที่มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีมาตรฐานฝีมือเป็นที่ยอมรับจากสถานประกอบการ และลดการขาดกำลังแรงงานในสายอาชีพ

อภิปรายและข้อเสนอแนะ

บทความนี้มุ่งอธิบายแนวทางการผลิตบุคลากรเพื่ออุตสาหกรรมไมซ์ ภายใต้บริบทการศึกษาไทย 4.0 เพื่อเสนอแนวคิดให้แก่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการผลิตบัณฑิตในระดับอุดมศึกษาได้รับรู้และเข้าใจถึงความเชื่อมโยงของการจัดทำหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอนที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้นและยังคงมีประเด็นสำคัญบางอย่างที่เกี่ยวข้องทางการศึกษาควรให้ความตระหนักในการจัดการเรียนการสอนในอุตสาหกรรมไมซ์ภายใต้บริบทการศึกษาไทย 4.0 ดังนี้

1. การผลิตบุคลากรเพื่อเข้าสู่อุตสาหกรรมไมซ์ได้ตามเป้าหมายและประสบความสำเร็จบุคลากรทางการศึกษา ผู้เกี่ยวข้องและผู้จัดทำหลักสูตร อาจารย์ผู้สอนและนักวิชาการทางการศึกษารวมถึงนักศึกษาควรเข้าใจ เห็นถึงความสำคัญ และประโยชน์ของการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบผสมผสานความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษาและผู้ประกอบการภาคเอกชน คือการบูรณาการการเรียนการสอนกับการทำงานเป็นไปตามแนวคิดของ WIL (Work Integrated Learning)

2. การเชื่อมโยงความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการและสถาบันการศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาระบบการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงานซึ่งจะเป็นการอำนวยความสะดวกและสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนที่ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ในการทำงานจริง ดังนั้นการได้รับความร่วมมือจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในสถาบันการศึกษาและสถานประกอบการตั้งแต่ผู้บริหารระดับสูงไปจนถึงผู้ปฏิบัติงานเป็นสิ่งที่สำคัญ โดยสถาบันการศึกษาต้องเล็งเห็นถึงความสำคัญของการศึกษาเชิงบูรณาการและมีการดำเนินการให้เป็นรูปธรรมตั้งแต่การดำเนินการจัดทำหลักสูตรไปสู่การเรียนการสอนที่มีการปฏิบัติจริง ในส่วนของสถานประกอบการให้ความร่วมมือในการจัดเตรียมบุคลากรที่มีความรู้เชี่ยวชาญและความพร้อมของสถานที่ในการอำนวยความสะดวกในการเข้าไปเรียนรู้และศึกษา

3. การจัดการเรียนการสอนเชิงบูรณาการกับการทำงาน สิ่งสำคัญที่ควรพิจารณาคือผู้สอนและผู้เรียน โดยผู้สอนในสถานศึกษาควรมีประสบการณ์จริงในวิชาชีพที่จะสอนมาก่อน ในส่วนของผู้เรียนก่อนการจัดส่งนักศึกษาไปยังสถานประกอบการควรมีการเตรียมความพร้อมให้กับนักศึกษาในด้านของความรู้ภาคทฤษฎีในเนื้อหาวิชาที่สอดคล้องกับเนื้อหาการเรียนรู้อย่างจริงจังจากสถานประกอบการ โดยนักศึกษาต้องมีการเรียนรู้ในภาคทฤษฎีไม่ต่ำกว่า 18 ชั่วโมงและผ่านการทดสอบความรู้เบื้องต้น ตลอดจนในบางรายวิชาจะต้องมีการเพิ่มเติมความรู้โดยการทัศนศึกษาและดูงานก่อนการจัดส่งนักศึกษาไปยังสถานประกอบการจริง

บทสรุป

แนวทางการผลิตบุคลากรเพื่ออุตสาหกรรมไมซ์ ภายใต้บริบทการศึกษาไทย 4.0 เป็นแนวคิดที่สถานศึกษาหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการผลิตบุคลากรจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในรูปแบบของการศึกษาไทย 4.0 ที่สอดคล้องกับไทยแลนด์ 4.0 ในการบูรณาการการเรียนการสอนที่เกิดจากการผสมผสานความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษาและภาคเอกชนภายใต้การจัดการศึกษาแบบบูรณาการกับการทำงาน WIL (Work Integrated Learning) มาประยุกต์ใช้ในการออกแบบและพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การพัฒนาผู้สอน

เพื่อให้สามารถผลิตบุคลากรในระดับอุดมศึกษาได้อย่างมีความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตรงกับความต้องการของผู้ประกอบการ สามารถที่จะลดปัญหาในการขาดแคลนของทรัพยากรมนุษย์ โดยการใช้เทคโนโลยี ความรู้ และประสบการณ์จากสถานประกอบการเพิ่มเติมให้นักศึกษาให้มีทักษะความคิดเชิงสร้างสรรค์ มีความสามารถในการผลิตและใช้นวัตกรรมในการสร้างรายได้ให้แก่ประเทศเพื่อก้าวผ่านจากประเทศในระดับปานกลางไปสู่ประเทศในระดับสูง โดยผู้อ่านบทความสามารถนำแนวความคิดในครั้งนี้ไปเป็นแนวทางในการผลิตบุคลากรและเป็นพื้นฐานในการสร้างงานวิจัยเพื่อพัฒนาต่อยอดการพัฒนาการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

References

- Abeysekera, I. (2007). Issues relating to designing a Work-Integrated Learning (WIL) program in an undergraduate accounting degree program and its implications for the curriculum. *Asia-Pacific journal of Cooperative Education*, 7-15.
- Admission Premium. (24 September 2016). Thailand 4.0. Retrieved January 5, 2017, from Admission Premium: <http://www.admissionpremium.com/news/1377>
- Banu, A. (2016). MICE–“Future for Business Tourism”. *Int. J. Adv. Multidiscip. Res*, 3(2), 63-66.
- Boonlert Jittongwattana. (2011). MICE Business. Bangkok: Fern Governor Printing & Publishing.
- Dawpong Rattanasuwan. (2016). Thailand and Educational Forward. Academic Conference Network of Higher Education Institutions at Central Region. Retrieved January 5, 2016, from Office of The Minister Newline: <http://www.moe.go.th/websm/2016/aug/340.html>.
- Fleming, J., Hughes , H., Martin, A. J., & Zinn, C. (2008). Mximizing work integrated learning experiences through identifying graduate competencies for employability: a case study of sport studies in higher education. 10th Anniversry Edition of the Asia-Pacific journal of Cooperative Education, 189-202.
- Franz, J. (2007). Work Integrated Learning for Design: A Scholarship of Integration. Connected 2007 International Conference on Design Education (pp. 1-4). Sydney, Australia: University of New South Wales.
- IPK International. (2014). ITB World Travel Trends Report 2013/2014. Berlin, Germany: Messe Berlin GmbH.
- Martin, A., & Hughes, H. (2009). How to Make the Most of Work Integrated learning: A Guide for students, Lecturers & Supervisors. Palmerston North, New Zealand: Massey University.
- MGR Online. (3 January 2013). TCEB Add new MICE program in North of Thailand curriculum to produce 24,000 graduate students under open of AEC. Retrieved 5 January 2017, from: <http://www.manager.co.th/iBizChannel/ViewNews.aspx?NewsID=9560000000388>

- Nipat Tantisillapanon. (n.a.). MICE Industry- New Industry for the Country. Retrieved 5 January 2017, from Tourism Authority of Thailand: <http://tourisminvest.tat.or.th/บทวิเคราะห์การลงทุนท่องเที่ยว>.
- Office of The Minister Newline. (2016). Office of The Minister Newline 340/2016 Special Speaker "Thailand and Educational Forward. Retrieved 5 January 2017, from Office of The Minister Newline: <http://www.moe.go.th/websm/2016/aug/340.html>
- Panpetch Chinintron and Wochet Plaimart. (2010). Success Factors of Work-integrated Learning (WiL) on Higher Education in Thailand. Research Conference Kasetsart University Kamphaeng Saen Campus 7th (p. 1056-1062). Nakorn Patum: Kasetsart University.
- Paweena Pataela. (n.a.). Virtual Events and the Importance to Thai MICE Industry. Retrieved 5 January 2017, from Tourism Authority of Thailand: <http://www.tourisminvest.tat.or.th/บทวิเคราะห์/บทวิเคราะห์การลงทุนท่องเที่ยว>
- Prachachat Business Online. (2016). Dr. Suvit Maesincee Driving Civil State to Thailand 4.0. Retrieved 5 January 2017, from Prachachat Business: http://www.prachachat.net/news_detail.php?newsid=1464064007
- Smith, C. (2012). Evaluating the quality of work-integrated learning curricula: comprehensive framework. Higher Education Research and Development, 31(2), 247-262.
- Tanita Sangwichien. (2015). Characteristics of New MICE People. MKTevent, p.5.
- Teerakiat Jareonsettasin. (2016). Research on Innovative Education and Educational Management for Sustainable Development. Academic Conference of the Teachers Council 2016. Bangkok: Teachers Council.
- Thai Health Promotion Foundation. (2016). Driving Thai Education to Thailand 4.0. Retrieved 5 January 2017, from THPF website: <http://www.thaihealth.or.th/Content/33499.ขับเคลื่อนการศึกษาไทยสู่ไทยแลนด์ 4.0>
- Thai PBS. (2016). Ministry of Education Prepared the Education Curriculum for Thailand 4.0. Retrieved January 5, 2560, from Thai PBS: <http://news.thaipbs.or.th/content/255063>.
- Thailand Convention & Exhibition Bureau. (2015)^a. Success of Thailand's MICE Industry in 2015. Bangkok, Thailand: Thailand Convention & Exhibition Bureau (Public Organization).
- Thailand Convention & Exhibition Bureau (TCEB) and Graduate Institute of Business Administration of Chulalongkorn University (Sasin). (2012). Introduction to MICE Industry. Bangkok: Thailand Convention & Exhibition Bureau (TCEB).

- Thailand Convention & Exhibition Bureau (TCEB). (2015). TCEB lunches 5 Highlighted Projects Developing MICE Workforces Capacity in 2015. Retrieved 5 January 2017, from BUSINESS EVENTS THAILAND: <https://www.businesseventsthailand.com/th/nc/news-download/news-download/detail/article/624-tceb-strengthens-thailands-leadership-position-as-the-hub-of-mice-education-in-asean/>
- Thailand Convention & Exhibition Bureau. (2015)^b Thailand's MICE Industry Report 2015. Bangkok, Thailand: Thailand Convention & Exhibition Bureau (Public organization).
- Thailand Convention & Exhibition Bureau. (2011). Mice Movement in Asia. Retrieved January 5, 2017, from TCEB: https://www.businesseventsthailand.com/fileadmin/user_upload/documents/mice-publications/Mice_Movement_in_Asia.pdf
- Thairath. (2016). Decode “Thailand 4.0” Building New Economy Overcoming Middle Income Trap. Retrieved January 5, 2560, from Thairath online: <http://www.thairath.co.th/content/613903>.
- The Office of SMEs Promotion (OSMEP). (2016). MICE Industry. SMEs Knowledge Center (55).
- Wannapa Luekitinan, Wannapol Kitakunan, Patchanee Nontasak, and Karnathai Suksawang. (2015). Graduate Quality Monitoring for Cooperative Education. Burapha University.

Woraporn Homanek, Master of Communication Arts (M.Com.Arts) , Bangkok University, Master of Education (M.Ed.), Ramkhamhaeng University, Lecturer (MICE & Events Management), Faculty of Hotel and Tourism Management, Dusit Thani College.

Chakrit Srisakun, Master of Business Administration, Management, Chiang Mai University, Doctor of Philosophy in Business Administration, Management, Martin de Tours School of Management and Economics, Assumption University (Studying), Lecturer, Department of Business Administration and General Education, Dusit Thani College.

Watit Intuluck, Ph.D., Master of Business Administration, Management, Burapha University, Master of Business, Australian National University, Canberra, Australia, Doctor of Philosophy Program in Development Administration (International) at National Institute of Development Administration (NIDA), Lecturer of MBA, Graduate School, Dusit Thani College.